

KRÖNIKA. JOAKIM MEDIN.

🕒 2017-09-19 06:00

Sverige och främlingskapet

Svenskarna kastar gärna ut rep så att andra människor kan klättra ombord deras båt, men väl ombord lämnar svenskarna inte tillräcklig plats för dem att ta sig fram.

Den romerske författaren Publius Terentius Afer (195–159 f.v.t.), född som slav i antikens Kartago, skrev i en sina pjäser att ”jag är människa: inget mänskligt är mig främmande”. Det berömda citatet dyker då och då upp i diskussioner om egoism, moral eller kristendomens värdegrund, särskilt kring frågan om hur en god människa ska bemöta andra personer.

BRA JOURNALISTIK ÄR INTE GRATIS

Gillar du det vi gör?

Swisha en peng till: **123 401 876 8**

Vore Terentius citat en universell lag så hade inga människor behövt riskera att uppleva ett främlingskap, när de besöker en plats där man talar ett annat språk eller kanske ser fysiskt annorlunda ut. Ingen hade höjt sina ögonbryn över någon annan. Alla människor hade givits likadana förutsättningar, överallt.

Sedan snart två år tillbaka har jag umgåtts flitigt med en person från Sydeuropa. Hon flyttade en gång i tiden till Uppsala för att läsa vid universitetet och efter sin examen bestämde hon sig för att bo kvar i Uppsala. Här såg hon sin framtid. Men strax efter sin examen upplevde min vän sig berövad sin tidigare identitet. Förr hade hon varit en internationell masterstudent. Nu var hon bara en arbetssökande utlänning, jämte många andra. Och i Sverige gick det inte att tvätta bort främlingskapet som stämpel.

I mitten av sommaren gav hon mig en tunn pocketbok, ”Ett nytt land utanför mitt fönster”, av författaren Theodor Kallifatides. Jag hade inte läst den tidigare. Kallifatides emigrerade från hemlandet Grekland till Sverige 1964 och har här blivit ett mycket känt författarnamn. Han har flera gånger berört situationen för invandrare i Sverige och om detta handlade även denna bok, som gavs ut 2001.

”Jag blev den framgångsrike främlingen och den rollen kunde jag inte bli av med hur jag än försökte. Ju mer jag ansträngde mig för att närma mig det svenska samhället och kulturen, desto tydligare klassificerades jag som en främling. Efter trettio böcker på svenska är

BÄST & SÄMST

Bäst just nu: Det arkeologiska fyndet av vad som troligtvis var en kvinnlig vikingakrigare i Birka. Machomännens stereotypiska syn på den fornnordiska tiden skakas om i grunden.

Sämst just nu: Den enorma mediebevakningen USA fick under orkanen Irma, jämfört med fattiga karibiska nationer. Precis som vanligt.

jag alltså i den senaste litteraturhistorien förpassad till avdelningen invandrarförfattare”, skriver Kallifatides.

Det tog honom 30 år att förstå att vissa samhällsstrukturer är öppna, men andra stängda, för invandrare. Lika länge gjorde han sitt bästa för att passa in, men nu orkar han inte längre: han är och förblir en främling och invandrare. Samhällsstrukturer är inte påverkbara utifrån och därför måste vi tala om decennier, när vi talar om integration, menar Kallifatides.

Den svenska arbetsmarknaden verkar ha bestämt sig för att inte ge min vän något riktigt jobb, trots hennes svenska universitetsutbildning, avklarade svenskkurser och sociala engagemang. Ett företag som utannonserat en engelskspråkig jobb tjänst tackade nej, eftersom min vän inte talar svenska som modersmål – bara som tredje språk. I boken hade hon markerat meningar med understrykningar, utropstecken och ledsna ansikten.

”I Sverige visste alla med en gång att jag inte var svensk.”

”Man förlorar livsglädjen.”

Min vän delar i dag uppfattningen att främlingskapet är näst intill permanent, för de som anlänt hit i vuxen ålder. Till och med om man behärskar det svenska språket lika elegant som Kallifatides.

Du och jag sitter i olika båtar, har hon sagt till mig. Svenskarna kastar gärna ut rep så att andra människor kan klättra ombord deras båt, men väl ombord lämnar svenskarna inte tillräcklig plats för dem att ta sig fram. Invandrarna kan aldrig få likadana förutsättningar och kommer alltid att bli sedda som folk som kommit utifrån. Det försvårar vid jobbsökningar, på bostadsmarknaden, ja överallt. Men de flesta svenskar förstår inte denna exkluderande natur.

Så här kan situationen alltså se ut för personer som har svensk universitetsutbildning, talar skaplig svenska och kommer från ett EU-land. Hur kommer det då att gå för alla de människor som nyligen flytt hit från Mellanösterns krig, och som inte ens har några sådana relativa fördelar? Kan vi demontera främlingskapet i Sverige, eller är många av de nyanlända redan dömda att uppleva enorma integrationssvårigheter? Och vad kommer det att göra med landet vi alla bor i?

”Om ett samhälle tar emot nya människor utan att vara berett att möta det nya hos dem, då blir det dömt att få problem”, skriver Kallifatides.

[JOAKIM MEDIN \(MAILTO:JOAKIM.MEDIN@ETC.SE\)](mailto:JOAKIM.MEDIN@ETC.SE)

[Tweeta \(https://twitter.com/share\)](https://twitter.com/share)

[Mejla \(mailto:?subject=ETC-TIPS%3A%20Sverige%20och%20fr%C3%A4mlingskapet&body=H%C](mailto:?subject=ETC-TIPS%3A%20Sverige%20och%20fr%C3%A4mlingskapet&body=H%C)

[3%4r%20%C3%A4r%20en%20artikel%20jag%20vill%20tipsa%20dig%20om%3A%20https%3A//uppsala.etc.se/kronika/sverige-och-framlingskapet\)](https://www.etc.se/kronika/sverige-och-framlingskapet)

